

HANDLEIDING voor het grootbrengen van jonge tamme konijnen

Een uitgave van

Opvang Dierenbescherming
afdeling Utrecht en omstreken

Postbus 10000
3505 AA Utrecht
www.dierenbescherming-utrecht.nl

Stichting Eekhoornopvang Nederland

Postbus 264
3454 ZM De Meern
www.eekhoornopvang.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Handmatig grootbrengen van jonge tamme konijnen 4

Wanneer moet er ingegrepen worden?

Hoe zie je dat je moet ingrijpen?

Huisvesting

Warmte

Voeding, de eerste 24 uur

Voedingsformule

Voedingsschema

Voedingsmethode

Hoe pak je de dieren vast?

3. Ziekten 9

Diarree

Gasophoping

Wormen

Coccidiose

Bijlage 1 Voorbeeld voor notitie voedingsschema

Bijlage 2 Eetbare kruiden en planten voor konijnen

Bijlage 3 Schadelijke en giftige planten voor konijnen

Copyright: Dierenbescherming afdeling Utrecht en omstreken en Stichting Eekhoornopvang Nederland.

Copyright foto's: Opvang Dierenbescherming afdeling Utrecht en omstreken (Joke Amons) en Stichting Eekhoornopvang Nederland (Jaap Holtslag).

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

1. Inleiding

In Nederland zijn vele organisaties en particulieren die zich bezighouden met het opvangen en grootbrengen van jonge moederloze konijnen. Iedereen doet het anders maar bijna iedereen kampt met hetzelfde probleem, namelijk het hoge sterftecijfer. Het hoge sterftecijfer wordt meestal veroorzaakt door diarree, gasophoping en longontsteking. Er blijkt dan ook grote behoefte te zijn aan een goed werkende voedingsformule en een daarbij behorend voedingsschema. Graag willen wij naar aanleiding van de goede resultaten hierin bijdragen. Zo hoeft niet iedereen het wiel opnieuw uit te vinden en hebben hopelijk vele dieren baat bij onze bevindingen.

Na jarenlang tobben met zelfgemaakte melkvoeding (flesvoeding) zoals: melk, slagroom, olie en bambix en enkele kant en klare melkpoeders voor honden en katten van verschillende merken, was er niet de overtuiging dat deze ingrediënten een volledige melkvoeding zouden zijn voor het met de hand grootbrengen van jonge konijnen.

Een ingewikkelde en niet succesvolle voedingsformule en een daarbij hoog sterftecijfer onder deze groep jonge dieren was de aanleiding voor de Stichting Eekhoornopvang Nederland om de Dierenbescherming afdeling Utrecht en omstreken in 1999 te helpen met het ontwikkelen van een nieuw flesprogramma. Ervaring met het grootbrengen van zo'n duizend jonge eekhoorns en andere diersoorten in combinatie met de kennis van een in Amerika op de markt gebrachte serie volledige melkpoeders had tot resultaat dat er een groot aantal jonge konijnen op eenvoudige wijze met succes werden grootgebracht. Slechts een combinatie van twee melkpoeders en een voedingsschema van twee tot maximaal drie maal per dag zorgde voor een enorme ommezwaai naar een zeer laag sterftecijfer.

Joke Amons
Medewerker Opvang
Dierenbescherming afdeling Utrecht en omstreken

Mieke Holtslag
Voorzitter Stichting Eekhoornopvang Nederland

Januari 2004

2. Handmatig grootbrengen van jonge tamme konijnen

Konijnen zijn 33 dagen drachtig. Vlak voor de uiteindelijke bevalling wordt de voedster vaak wat knorrig en op het laatste moment plukt zij de haren rondom de tepels weg; zo kunnen de jongen tijdens het zogen beter bij de tepels en wordt het nest met haar haar warm gehouden. De jongen worden doof, blind en kaal geboren (nestblijvers) en wegen bij de geboorte (afhankelijk van het ras) ongeveer 50 gram. Ze blijven ongeveer twee weken in het nest. Controleer het nest vlak na de geboorte op eventueel doodgeborenen en laat het nest zeker de eerste dagen met rust.

In tegenstelling tot bijvoorbeeld honden, katten en kleine knaagdieren zit moederkonijn zover mogelijk van haar jongen vandaan. In de natuur heeft dit gedrag grote voordelen om de vijand te misleiden. Het zal daarom lijken dat ze haar jongen negeert. De moeder zoogt de jongen 4-6 weken, meestal twee maal per dag: 's ochtends vroeg en 's avonds laat en het duurt maar enkele minuten. De kans dat je dit ziet is erg klein en is dus geen reden om alarm te slaan. De jongen gaan tijdens het zogen op hun rug liggen waardoor de moeder tijdens het zogen de buikjes kan likken om het plassen en poepen op gang te helpen. Na het zogen hebben de jongen hun buikjes vol en gaan tevreden slapen. Zorg tijdens de zoogperiode dat er voor de moeder altijd ruim krachtvoer en water aanwezig is en zorg dat het nest/de kooi/het hok op een rustige plek staat. Met 8 weken kunnen de jongen bij de moeder vandaan gehaald worden.

Wanneer moet er ingegrepen worden?

- Als moederkonijn overlijdt.
- Als moederkonijn niet voldoende of geen melk heeft.

Hoe zie je dat je moet ingrijpen?

- Als de jongen zeer onrustig zijn.
- Als je de eerste paar dagen een jong buiten het nest aantreft.
Dit gedrag vertonen de jongen omdat ze honger hebben.
- Als de jongen rimpelig worden; dit betekent dat ze uitdrogen en afvallen.

Handmatig grootbrengen

Als de moeder geen agressie jegens de jongen vertoont, dan is het raadzaam om te proberen de jongen tijdens de flesperiode bij de moeder te laten. Mocht dit niet mogelijk zijn, zie hieronder. Om een jong konijn handmatig groot te brengen is het noodzakelijk om te weten hoe oud het jong is. Onderstaand schema is een indicatie om de leeftijd van een konijnenjong te bepalen en is gebaseerd op een middenslag konijn (2,5 kilo). Het is vanzelfsprekend dat bijvoorbeeld een jonge Vlaamse Reus bij de geboorte meer weegt dan een dwergkonijn.

Konijn	Gewicht	Uiterlijke kenmerken
1 dag	50 gram	Kaal, navel zichtbaar Ogen dicht, oren plat
3 dagen		Vacht begint te groeien
1 week	100 gram	
10 dagen		Ogen gaan open
2 weken	150 gram	Oren komen overeind
3 weken	200 gram	
4 weken	250 gram	
5 weken	300 gram	
6 weken	350 gram	

1 dag oud

3 dagen oud

10 dagen oud

12 dagen oud

Huisvesting

Op het moment dat de verzorging in mensenhanden overgaat zijn de jonge konijnen meestal gestresst en vaak onderkoeld. Zorg voor een rustige plek, het liefst in een afgezonderde kamer. Gebruik de eerste dagen een plastic bak als huisvesting. Een plastic bak houdt de warmte beter vast dan een traliekooi. Gebruik als bodembedekking een oude witte handdoek: zo is goed te zien hoe de keuteltjes er uit zien en of het jonge dier zelf plast.

Een jong konijn dat de ogen al open heeft, krijgt een klein handje hooi in de hoek van de bak om aan te knabbelen.

Zolang de jonge dieren warmte nodig hebben is het verstandig de dieren in deze plastic bak te houden. Als nestmateriaal kan dan een extra handdoekje gebruikt worden.

Als de jonge dieren ongeveer twee weken oud zijn kunnen ze in een kooi met als bodembedekking oude kranten, zaagsel en veel hooi.

Warmte

Zorg eerst voor een goede lichaamstemperatuur alvorens met voeden te beginnen. Een onderkoeld dier kan voeding niet verteren.

De lichaamstemperatuur van konijnen is 38.3 - 39.6 graden Celsius.

Pasgeboren konijnen kunnen zichzelf nog niet op temperatuur houden ondanks het nestmateriaal en de lichaamswarmte van hun nestgenoten.

Kunstmatige warmte is daarom noodzakelijk.

Er zijn verschillende mogelijkheden om de jongen warm te houden:

1. Warmtelamp

Gebruik hiervoor een speciale stenen warmtelamp van 60 Watt (Elstein). Hang de warmtelamp ongeveer 30 cm boven de kooi of plastic bak. Onbehaarde dieren moeten geheel onder de warmtelamp liggen; voor behaarde dieren kan de plastic bak of kooi zo neergezet worden dat de dieren de mogelijkheid krijgen om niet onder de lamp te hoeven liggen.

2. Elektrisch dekentje

Dit is alleen maar mogelijk als moederkonijn niet in dezelfde kooi zit omdat ze hieraan kan knagen. Als moederkonijn niet bij de jongen is kan een elektrisch dekentje de eerste twee weken na de geboorte direct onder het nest in de kooi geplaatst worden.

Na een leeftijd van twee weken moet het elektrisch dekentje onder de kooi geplaatst worden. Onbehaarde dieren moeten geheel op het elektrisch dekentje liggen; voor behaarde dieren kan het elektrisch dekentje zo neergelegd worden dat de dieren de mogelijkheid krijgen om niet op het dekentje te hoeven liggen.

3. Kruik of warmwaterzak

Een kruik of een warmwaterzak is de minst goede keuze omdat deze langzaam afkoelt en de jongen daardoor onderkoeld raken en doodgaan. Met name de nacht is een groot probleem omdat dan minstens drie tot vier keer de kruik vervangen moet worden. De kruik moet altijd omwikkeld worden met bijvoorbeeld een handdoek om te voorkomen dat de jongen met het hete rubber in contact komen.

Voeding, de eerste 24 uur

De eerste 24 uur in de opvang zijn van levensbelang. Geef de eerste 24 uur geen melkvoeding maar geef elke drie uur 1 à 2 ml elektrolyten ('s nachts hoeft dit niet). Elektrolyten is een kant en klare zout/suikeroplossing en bestaat uit een zakje met poeder dat gemengd moet worden met afgekoeld gekookt water.

Een elektrolytenoplossing is onder verschillende namen en merken te koop bij de dierenarts en bij de apotheek. De oplossing dient in de koelkast bewaard te worden en is maximaal 24 uur houdbaar.

Meestal willen de jonge dieren in het begin niets drinken en is het moeilijk om het spuitje/speentje in het bekje te krijgen. Probeer voorzichtig aan de zijkant van het bekje het spuitje of speentje naar binnen te brengen want het bekje is teer en raakt snel beschadigd. Begin na 24 uur langzaam de melkvoeding op te bouwen afhankelijk van de leeftijd van de dieren. Zie het voedingsschema.

Zeer jonge konijnen moeten geholpen worden bij het plassen. Neem een zachte tissue en wrijf snel over het geslachtsdeel om zo de urinestroom op gang te brengen. Blijf dit net zolang doen tot dat er geen urine meer uitkomt.

Poepen kunnen ze wel direct zelf. Houd goed in de gaten of het ronde droge keuteltjes blijven.

Wegen

Weeg de dieren dagelijks op een vast tijdstip. Gebruik hiervoor altijd een digitale weegschaal die tot op de een of twee gram nauwkeurig kan wegen. De eerste 24 uur en de dagen daarna zullen de dieren in gewicht afnemen. Na ongeveer een week wordt het gewicht stabiel en zal daarna toenemen. Zolang de dieren de eerste dagen slecht drinken is het aan te raden meerdere keren per dag melk aan te bieden: dus in plaats van 3 keer bijvoorbeeld 4 à 5 keer per dag.

Voedingsformule

Konijnen zogen hun jongen in de natuur een tot tweemaal per dag. Het zogen duurt slechts enkele minuten. De moedermelk is dan ook zeer rijk aan vetten en eiwitten zodat de jongen snel kunnen groeien.

De gebruikte voedingsformule bestaat uit twee verschillende melkpoeders. Door het mengen van deze melkpoeders wordt het juiste vet- en eiwitgehalte bereikt dat nagenoeg gelijk is aan de moedermelk van konijnen.

Overzicht analyse van moedermelk en melkpoeder

	Eiwit	Vet	Lactose
Konijn	32.0 %	49.0 %	6.0 %
Multi Milk + KMR	32.2 %	49.6 %	5.6 %

De basismelk heet Multi Milk en de toevoeging heet KMR (Kitten Milk Replacer).

De mengverhouding:

3 delen Multi Milk + 1 deel KMR + 5 delen water.

Op 4 delen poeder moet 5 delen gekookt, lauw water.

Eerst de twee poeders goed vermengen en dan pas het water erbij. Dan goed schudden tot de poeders geheel zijn opgelost. De melk dient na afkoeling in de koelkast bewaard te worden en is maximaal 24 uur houdbaar.

KMR is verkrijgbaar in vloeibare vorm en in poedervorm.

Aangezien het mengsel voor jonge konijnen bestaat uit twee poeders kan de vloeibare vorm niet gebruikt worden omdat de juiste verhouding dan niet berekend kan worden. Bovendien is de vloeibare KMR duurder.

KMR en Multi Milk zijn in principe verkrijgbaar bij de dierenarts. Omdat het dure producten zijn hebben de meeste dierenartsen het niet op voorraad.

De melkproducten en de benodigde materialen zijn verkrijgbaar bij:

dé Konijnenstichting

Kervelstraat 107

1562 AE Krommenie

06-42259913

www.konijnenstichting.nl

e-mail: info@konijnenstichting.nl

Na bestelling worden de producten direct opgestuurd zodat geen kostbare tijd verloren gaat.

Voedingsschema

Het voedingsschema is een richtlijn om mee te beginnen. In de literatuur wordt vaak aangegeven dat de hoeveelheid te geven voeding 10% van het lichaamsgewicht zou moeten zijn. In de praktijk blijkt dit niet altijd te kloppen.

LET OP: De hoeveelheden zijn alleen van toepassing voor de genoemde melkpoeders.

VOEDINGSSHEMA		
Dag 1: 5 à 6 keer 1 à 2 ml elektrolytenoplossing		
Gewicht	Hoeveelheid	Frequentie
50 gram	2 à 3 ml	3 x daags
60 gram	3,5 ml	3 x daags
70 gram	3 à 4 ml	3 x daags
80 gram	4,5 ml	3 x daags
90 gram	5,5 ml	3 x daags
100 gram	7 à 8 ml	2 x daags
150 gram	10 ml	2 x daags
200 gram	12 ml	2 x daags
300 gram	15 ml	2 x daags
350 gram	15 à 17 ml	1 x daags
400 gram	stoppen	

Aanvulling voedingsschema:

- Verwarm de benodigde hoeveelheid voor één voeding tot ongeveer 38 graden Celsius (lauwwarm). Gebruik bij voorkeur een flessenwarmer of gebruik de au-bain-mariemethode. Gebruik nooit een magnetron om voeding te verwarmen!
- Jonge konijnen krijgen vanaf het moment dat de ogen open zijn (10 dagen) altijd hooi. Als ze twee weken oud zijn ook konijnenvoer, een stukje gedroogd bruin brood en heel matig groenvoer. Alles met hele kleine beetjes.

Voedingsmethode

Gebruik altijd om te beginnen een 1 ml spuitje omdat deze langzaam druppelt. Grotere spuitjes laten de vloeistof sneller door waardoor het risico bestaat dat de vloeistof in de luchtpijp of longen gespoten wordt. Als dit gebeurt gaan de dieren zeer snel rochelen en krijgen ze meestal longontsteking. Onderneem dan onmiddellijk actie en ga direct naar de dierenarts voor medicijnen/antibiotica (bijvoorbeeld Baytril).

Gebruik nooit flesjes, ook al zijn deze speciaal ontwikkeld voor jonge dieren. Voor deze kleine diersoorten zijn ze absoluut ongeschikt: de juiste hoeveelheid melk is niet af te lezen en de dieren krijgen veel te veel voeding in een keer binnen. Dit kan tot bovenstaande problemen leiden.

Als er melk uit de neus komt gaat de vloeistof te snel: laat de vloeistof dan langzamer in het bekje stromen.

Als de dieren eenmaal goed drinken stap dan over op een 3 ml spuitje.

Het is prettig als er een speentje gebruikt kan worden. Speentjes en spuitjes zijn verkrijgbaar bij dé Konijnenstichting. Spuitjes zijn ook verkrijgbaar bij de dierenarts en de apotheek.

Hoe pak je de dieren vast?

Zeer jonge dieren kunnen nog niet zelfstandig staan: neem de jonge dieren goed in de hand en let op dat het achterlijfje er niet bij bungelt. Leg de jonge dieren niet echt op hun rug, maar houd ze een beetje schuin (ongeveer 45 graden). Zodra ze goed zelf op vier pootjes kunnen zitten en ze het drinken goed door hebben, kunnen ze gewoon staan.

3. Ziekten

Een goede voedingsformule en een goed bijbehorend voedingschema met de genoemde melkpoeders geeft over het algemeen tijdens de flesperiode weinig gezondheidsproblemen. Diarree en gasophoping zijn vaak een gevolg van teveel of verkeerde voeding.

Diarree

Bij diarree is het verstandig tijdelijk terug te gaan naar een elektrolytenoplossing. Geef dit ongeveer 24 uur en probeer dan weer een melkvoeding. Gaat de diarree niet binnen 24 uur over, laat dan mestonderzoek doen om te kijken of inwendige parasieten een rol spelen. Is dit niet het geval, geef dan in overleg met een dierenarts een antibioticum. Bijvoorbeeld Sulfatrim Drops. Dosering: 0,25 ml per kilo lichaamsgewicht, gedurende minimaal 5 dagen.

Gasophoping

Gasophoping is een levensbedreigende situatie met vaak een dodelijke afloop. Snel handelen is dus van levensbelang. Er zijn medicijnen die goed resultaat geven. Te onderscheiden zijn:

- Reguliere medicijnen: Equate is de merknaam en simethicon is de werkzame stof. Equate bevat 20 mg simethicon per 0,3 ml. Er zijn ook tabletten en vloeistof onder de naam Aeropax verkrijgbaar. De werking is hetzelfde, alleen moet hiervan veel meer toegediend worden en dat gaat niet altijd even makkelijk. Equate is te bestellen via www.konijnen.nl
- Homeopatische medicijnen: Carbo vegetabilis D6 en Petroselinum D6.

Als het dier nog eet, geef dan verse peterselie.

Wormen

Er kunnen verschillende soorten wormen in de mest van konijnen en hazen voorkomen. Van wormen kunnen de dieren (stinkende) diarree krijgen en slecht eten. Ze voelen zich duidelijk niet lekker. In de mest bevinden zich de wormeieren. Verzamel de mest van drie opeenvolgende dagen (een paar keutels per dag). Microscopisch mestonderzoek bij een dierenarts geeft uitsluitsel. Ontwormen geeft goede resultaten.

- Flubenol is een uitstekend middel. Het medicijn (als pasta) oraal toedienen gedurende 5 dagen. Dosering: 0,1 ml pasta per 200 gram lichaamsgewicht, na drie weken herhalen.
- Iverguantel Drops. Dosering: 0,5 ml per kilo lichaamsgewicht, eenmalig.

Coccidiose

Er bestaan vele soorten (lever- en darm)coccidiose. De meeste soorten veroorzaken een infectie in de darmen. Er zijn vele tegenstrijdige verhalen over coccidiose. Zo zegt de een dat de eitjes van coccidiose, de zogenaamde oöcysten, niet altijd in de mest te vinden zijn en de dieren dus ineens inwendig een explosie van coccidiose kunnen krijgen en plotseling sterven. Anderen zeggen dat coccidiose wel degelijk door mestonderzoek aan te tonen is. In de mest bevinden zich de oöcysten. Verzamel de mest van drie opeenvolgende dagen (een paar keutels per dag). Microscopisch mestonderzoek bij een dierenarts geeft uitsluitsel.

- Een van de te gebruiken middelen bij coccidiose is Appertex. Dosering: 1 tablet per kilogram lichaamsgewicht gedurende 5 dagen, na drie weken herhalen. Tablet(ten) oplossen in een klein beetje water en in de bek spuiten.
- Het meest bekende middel tegen coccidiose is Toltrazuril Drops. Dosering: 0,4 ml per kilo lichaamsgewicht, gedurende 3 dagen.

Het verschil tussen wormeieren bij een besmetting met wormen of oöcysten bij een besmetting met coccidiose is moeilijk vast te stellen. De meeste dierenartsen hebben weinig of geen ervaring met dit specifieke onderzoek. Een parasitoloog is dan de aangewezen persoon. Voor zowel een worm- en/of coccidiose-infectie geldt dat de mede gehuisveste soortgenoten ook behandeld moeten worden. Daarnaast moet de huisvesting grondig worden ontsmet (Halamid).

Bijlage 2

EETBARE PLANTEN VOOR KONIJNEN

Paardebloem- *Taraxacum* spec.
Onbeperkt

Duizendblad- *Achillea millefolium*
Onbeperkt

Herderstasje- *Capsella bursa-pastoris*
Jonge rozetten

Dovenetels- *Lamium* spec.
Beperkt, als versnapering

Weegbree- *Plantago* spec.
Onbeperkt, reguleert de darmfunctie

Distels- *Cirsium* spec.
Gedroogd, als hooi

Zevenblad- *Aegopodium podagraria*
Onbeperkt, urinedrijvend

Karwij- *Carum carvi*
Beperkt, deflatuerend

Boerenwormkruid- *Tanacetum vulgare*
Onbeperkt, voorkomt wormen en indigestie

Zuring- *Rumex* spec.
Zeer beperkt, altijd mengen

Wilgenroosje- *Chamaenerion angustifolium*
Beperkt

Kleefkruid- *Galium aparine*
Vers!

Melde en ganzenvoet- *Chenopodium* spec.
Beperkt, altijd mengen

Brandnetel- *Urtica* spec.
Jonge scheuten of gedroogd, als hooi

Melkdistels- *Sonchus* spec.

Klein hoefblad- *Tussilago farfara*
Beperkt, voorkomt trommelzucht

Zilverschoon- *Potentilla anserina*

Kruiskruid- *Senecio* spec.

Gele ganzenbloem- *Chrysanthemum segetum*

Kamille- *Matricaria* spec.
Gedroogd, werkt anti-septisch

Herik- *Sinapis arvensis*

Reigersbek- *Erodium* spec.
Altijd mengen

Kromhals- *Anchusa arvensis*
Vers

Cichorei- *Cichorium intybus*

Duizendknoop- *Polygonum* spec.
Altijd mengen

Spurrie- *Spergula arvensis*

Hennepnetel- *Galeopsis tetrahit*

Wilde peen- *Daucus carotus*

Bijvoet- *Artemisa* spec.

Klis- *Arctium* spec.
In geringe hoeveelheid

Bijlage 3

SCHADELIJKE EN GIFTIGE PLANTEN VOOR KONIJNEN

*Aronskelkfamilie

- Diefenbachia- *Diefenbachia* spec.
- Gatenplant- *Monstera deliciosa*
- Philodendron- *Philodendron* spec.
- Aronskelk- *Arum* spec.
- Slangenwortel- *Calla palustris*
- Vredeslelie- *Zantedeschia* spec.
- Kalmoes- *Acorus* spec.
- Olifantsoor- *Caladium* spec.

*Leliefamilie

- Lelies- *Lilium* spec.
- Hyacinten- *Scilla* spec.
- Tulpen- *Tulipa* spec.
- Herfststijlloos- *Colchium* spec.
- Aloë- *Aloë* spec.
- Salomonszegels- *Polygonatum* spec.
- Look- en uichtigen- *Allium* spec.
- (sier)Asperge- *Asparagus* spec.
- Lelie der dalen- *Convallaria* spec.
- Vogelmelk- *Ornithogalum* spec.
- Kievitsbloem- *Fritillaria* spec.
- Keizerskroon

*Narcisfamilie

- Amaryllis- *Hippeastrum* spec.
- Clivia- *Clivia* spec.
- Narcis- *Narcissus* spec.
- Sneeuwkllokje- *Galanthus* spec.

*Maagdenpalmfamilie

- Oleander- *Nerium* spec.
- Maagdenpalm- *Vinca* spec.
- Woestijnroos- *Adenium* spec.

*Boterbloemfamilie

- Boterbloem- *Ranunculus* spec.
- Ranonkels
- Wildemanskruid- *Pulsatilla* spec.
- Kerstroos- *Helleborus* spec.
- Anemonen- *Anemone* spec.
- Monnikskap- *Aconitum* spec.
- Akelei- *Aquilegia* spec.
- Ridderspoor- *Delphinium* spec.

*Nachtschadefamilie

- Aardappel- *Solanum* spec.
- Bitterzoet
- Oranjeboompje
- Nachtschade
- Tomaat- *Lycopersicon* spec.
- Engelenbazuin- *Brugmansia* spec.
- Doornappel- *Datura* spec.
- Wolfskers- *Atropa bella-donna*
- Bilzenkruid- *Hyoscyamus niger*
- Tabak- *Nicotiana* spec.
- Lampionplantje- *Physalis* spec.

*Wolfsmelkfamilie

- Kerstster- *Euphorbia* spec.
- Kroontjeskruid
- Christusdoorn
- Wolfsmelk
- Wonderboom- *Ricinus* spec.
- Croton- *Codiaeum* spec.

*Vingerhoedskruidfamilie

- Vingerhoedskruid- *Digitalis* spec.
- Toorts- *Verbascum* spec.

*Kamperfoelifamilie

- Struikkamperfoelie- *Lonicera* spec.
- Sneeuwbes
- Klimmende kamperfoelies

*Naaldbomenfamilie

- Venijnboom- *Taxus* spec.
- Sparren- *Picea* spec.
- Dennen- *Pinus* spec.
- Zilversparren- *Abies* spec.
- Levensbomen- *Thuja* spec.
- Jeneverbes- *Juniperus* spec.
- Cipressen- *Cupressus* spec.